

BRIGADIEROVERSTEEKMOEDER

Montere familieverhalen van een single moeder

Karin Bruers

**BRIGADIER
OVERSTEEK
MOEDER**

Montere familieverhalen van
een single moeder

Lebowski Publishers, Amsterdam 2013

© Karin Bruers, 2013

© Lebowski Publishers, Amsterdam 2013

Omslagontwerp: Dog and Pony

Typografie: Perfect Service, Schoonhoven

Foto auteur: © Jaap Bouwens

ISBN 978 90 488 1678 1

NUR 301

www.lebowskipublishers.nl

www.karinbruers.nl

Lebowski Publishers is een imprint van Dutch Media Uitgevers bv

Voor John

INHOUD

Dokter Gerardus	9
God aan mijn bed	13
Brigadieroversteekmoeder	21
Buurvrouw Netty	27
Stiefmoeder Andrea	35
In blijde afwachting	41
Tante Merel	51
Rapportavond	63
Aangeschoten wild	77
Opa van der Aa	87
Geboortebeperving	95
Wereldwinkellinzenoeprut	101
Het rechte pad	107
De schuintegenoverbuurman	113
Het rusthuis	121
Darwin in de roddelpers	131
Aan de grond	139
Het alcoholenzym	143
Chocoladebollen	149
De bevalling	153
Auto-ongeluk	161
Posttraumatisch bouwstress-syndroom	167
De vrouw van	177

Echte mannen	183
Ons alles	191
Hotelkamerporno	199
Mijn laatste minuut	210
Negen uur	215

DOKTER GERARDUS

Ons moeder wilde eigenlijk geen kinderen. Daarom had ze met onze huisarts, dokter Gerardus, een compromis uitgewerkt. Voor elke keer dat ze niet om een abortus kwam vragen, kreeg ze een herhaalrecept valium. Ze dacht dat die valium voor de kinderen was en niet voor zichzelf. Wij zijn dan ook groot geworden op chocolademelk met valiumsmaak. Ons moeder kon perfect doseren. In het pannetje melk met cacao strooide ze de kleine groene pilletjes, roerde stevig zodat het goedje zich gelijkmatig verdeelde en schonk dat in onze bekertjes of tuitflesjes. Na zo'n bekertje chocolademelk hingen we meestal een uurtje of wat apathisch tegen elkaar aan op de bank. Dan kon zij op haar gemak boodschappen gaan doen. Maar soms was de dosis valium zo groot dat we een dag of twee knock-out waren. Die dosis werd toegediend als ons moeder een weekendje weg wilde.

Op een mooie dag in het voorjaar is het weer zover. We moeten allemaal mee naar dokter Gerardus en we mogen zelfs de spreekkamer in. Wij gaan netjes om ons moeder heen staan en de jongste trekt ze op haar schoot. Alles is nog goed en rustig totdat dokter Gerardus het dossier van mijn moeder erbij pakt en zegt: 'Ik heb de uitslag binnen, gefeliciteerd mevrouw Bruers, u krijgt er weer een kindje bij!'

Ik schrik me dood, we kijken meteen naar ons moeder, maar die wist 't allang. Ze vertrekt geen spier. Bezorgd legt ons Rian haar hand op ons moeders schouder, maar daar heeft ze niet echt zin in want ze trekt zich van haar los en snauwt tegen ons dat we recht moeten gaan staan en overal van af moeten blijven. We zaten weliswaar nergens aan, maar we springen wel meteen in de houding want ons moeder hoeft de dingen niet twee keer te zeggen. Eén blik is genoeg, in die blik zie je de duivel en daar sol je niet mee.

Ik sta heel stilletjes naast haar en durf niet te bewegen. De spanning loopt hoog op, want het gesprek verloopt niet zoals zij het wil. Ze haalt alles uit de kast om de dokter ervan te overtuigen dat een abortus écht de enige oplossing is.

‘We kunnen nu al niet rondkomen en het huis is te klein, er woont ook nog een opa bij ons.’ Ik zie de rode vlekken in haar hals groter worden.

‘Het zijn zware tijden voor iedereen,’ merkt dokter Gerardus fijntjes op.

Ons moeder houdt zich Oost-Indisch doof en gaat verder: ‘Maar bedenk ook: minder kinderbijslag voor de overheid. En laten we eerlijk zijn, het zijn geen bijster slimme of mooie kinderen; we doen de samenleving echt geen plezier door hier nog meer van op de wereld te zetten.’

Ze wijst naar ons en trekt een teleurgesteld gezicht. Dokter Gerardus kijkt ons aan en lijkt het met ons moeder eens te zijn. Dáárom moesten we allemaal mee naar binnen.

‘Al zou ik het willen, mevrouw Bruers, het mag niet van de wet. Er is geen dringende reden.’

Ons moeder is woest en roept naar hem: ‘Geen drin-

gende reden? Zal ik ze eens bij u achterlaten? Dan stuur ik om zes uur die klootzak ook nog en dan spreken we elkaar over een paar weken!’

Direct vermoordt ze de dokter nog, denk ik. Maar ze staat abrupt op en loopt briesend naar de deur van de spreekkamer. Wij gaan achter haar aan.

De dokter probeert haar nog gerust te stellen: ‘Dan is dit de laatste baby en na de bevalling kunnen we iets met anticonceptie gaan doen.’

Maar van zijn relativerende woorden wil ze niets weten. Ze knalt de deur open en roept ziedend ‘dan doe ik het zelf wel! Ik heb jullie dokters niet nodig!’ Ze pakt mijn broertjes bij de pols en stapt met grote stappen weg, de twee bungelend aan haar zijden en de rest erachteraan. Ik probeer de situatie nog enigszins te redden door bij de deur vriendelijk te zwaaien. Het dichtdoen van de deur begeleid ik tot de laatste centimeter met een allerliefst lachje en met een handkus trek ik ’m dicht.

Ik loop snel naar buiten. Ruw zet mijn moeder ons Hansje in het kinderzitje voor aan het stuur en ons Marcel achter op de pakkendrager. Ik zie dat hij zich bezeert aan het kinderzitje, maar hij geeft geen krimp. Zo klein en toch al zo dapper! Met een noodgang fietst ze weg. De rest pakt zijn fiets en probeert tevergeefs ons moeder bij te houden. In de verte zien we haar steeds verder van ons wegfietsen. Mijn broertje kijkt vanuit het kinderzitje nog bezorgd achterom. Ik zwaai naar hem om hem gerust te stellen. Gelukkig weet ons Rob als oudste broer de weg naar huis.

Thuis staan ons Hansje en Marcel ons in de poort op te wachten. Ik zie de opluchting in hun ogen. Ik zet mijn fiets tegen de muur en we lopen tezamen zwijgend naar

binnen. Ons moeder is boven, want we horen haar voetstappen op de zoldertrap. We gaan de trap op, maar halverwege glijdt ze ons al tegemoet, met haar kont bonkend op iedere traptrede. Ze kijkt kwaad maar zegt niets. Onder aan de trap aangekomen, klimt ze de trap weer op. Wel tien keer dreunt ze zo naar beneden. Mijn broertjes willen met haar meespelen, maar die ene duivelse blik is genoeg om hen snel naar hun kamer te laten vertrekken.

Die avond zit ons moeder scheef op een kussentje aan de eettafel – ik denk vanwege die ruwe kokosloper op de trap. Als mijn vader om zes uur van zijn werk komt, ziet hij meteen dat hij zich gedeisd moet houden. Na het eten rijden ze samen op de Zündapp naar het smalle weggetje bij de garages en het veldje. Wij volgen onze ouders op onze fietsjes. Het weggetje is geplaveid met grote scheve kinder-koppen. Ze rijden daar op en neer tot de schemer invalt. Wij zitten tegen een garagemuur te wachten. Mijn vader belooft dat wij ook nog achter op de Zündapp mogen.

De volgende morgen tref ik ons moeder aan, zittend op de centrifuge, zo'n los en rond exemplaar met een afwate-ringstuitje aan de voorkant. Ze heeft de centrifuge op de hoogste stand gezet en haar stem trilt hevig wanneer ze me de bijkeuken uitstuurt. Ze zit zeker een uur op dat apparaat.

Later dat jaar bevalt ze van een tweeling. Ze is ervan overtuigd dat die rit op de centrifuge leidde tot een eicel-deeling. Niet lang na de bevalling scheidt ze van mijn vader. Die dag eten we frietjes en mogen we 's avonds opblijven.

GOD AAN MIJN BED

Er is weinig waarover ik kan opscheppen. Ik kan niet buikdansen, ik heb nooit een solozeiltocht rond de wereld gemaakt, ik ben nooit geciteerd in een wetenschappelijk tijdschrift en ik had nooit een affaire met een bekende Nederlander. Maar ik had wel ooit God aan mijn bed staan. Al kan het ook Allah zijn geweest, die twee haal ik altijd door elkaar.

Het is dinsdagavond, niet zo heel erg laat. Ik ga naar bed, doe het leeslampje uit en wil net mijn hoofd op het kussen leggen wanneer mijn slaapkamer zich ineens met een fel licht vult. Zo'n kristalhelder kraak- en smaakloos tl-licht. En het lijkt wel alsof er plotseling een windmachine op mijn bed gericht staat. Ik denk nog: toch niet Hans Klok, hè? Ik heb nergens zo'n hekel aan als aan illusionisten in mijn slaapkamer. Maar het is gelukkig toch echt Hém, de Heer der Heerscharen. Staat-ie daar aan mijn bed. God, zoals alleen God dat kan, heel 'godderig'. Groot, slank, gespierd, maar niet opdringerig gespierd, lange handen, mooie tanden en van dat grijze dikke haar. Iets te droog, dat je denkt: een beetje conditioner zou geen kwaad kunnen. Een Jacques Brel-achtige bakkes. Wel net een zonnebankje te veel, naar mijn mening. Hij heeft een witte broek aan en een wijdvallende witte

blouse. Heel erg wit. Dat je in eerste instantie denkt: dat zal wel katoen zijn, anders krijg je het in de was niet zo wit. Maar er zitten nergens kreukels in dus ik denk dat er polyester in zit, óf Hij moet met zijn armen wijd de auto in zijn gestapt. Zou kunnen. Hij heeft ook heel geraffineerd nonchalant de bovenste knoopjes open, waardoor ik zijn borsthaar kan zien. Als de een-na-laatste golf die het strand raakt, krult het boven zijn blouse uit. En dan ben ik meteen verkocht. Al mijn principes schuif ik stante pede aan de kant. Je hoeft je naam niet eens te zeggen, of ik heb mijn kleren al uit en lig met de olie en slagroom in de aanslag. Dat moet Hij geweten hebben.

Als de rook een beetje is opgetrokken, de wind is gaan liggen en ik mijn ogen eindelijk kan focussen op zijn gezicht, steekt Hij van wal. Hij heeft het over ‘gij zult’ en ‘gij bent’ en nog veel meer ‘gij, gij, gij’. Wat krijgen we nou, God een Brabander? Ik ben blij verrast.

Enfin, God heeft een missie voor me, zegt Hij. Dat lijkt me sterk, dus ik zeg tegen Hem: ‘Misschien ziet U het niet goed omdat ik onder de dekens lig, maar ik ben een vrouw. U kunt beter weer een zoon nemen in plaats van een dochter. Want eerlijk is eerlijk: hij heeft het echt super gedaan. Ze hebben het nu nog over hem. Als U wilt kan ik U zo een aantal namen noemen, want ik ken mannen genoeg die denken dat ze de uitverkorene zijn.’

‘Nee,’ zegt Hij, geen tegenspraak dulddend, ‘ik wil jou!’

Nu ben ik niet zo heel erg gevoelig voor autoriteit, zelfs niet van de Allerhoogste, dus ik sputter nog wat tegen. Ik leg Hem uit dat wij vrouwen nog niet echt serieus in top-functies opereren. Dat verbaast Hem. Ik leg Hem uit dat alles wat de mannen doen de Olympische Spelen zijn, en

alles wat wij vrouwen doen toch een beetje de Paralympics; goedbedoeld, maar *NOS-sport* maakt er geen woord aan vuil.

God staat er een beetje beteuterd bij.

Ik zeg: ‘Wij hebben te kampen met een glazen plafond, dubbelglas, plakkende werkvloer en ga zo maar door, maar los daarvan zitten wij vrouwen ook nog eens in een krabbenmand, dus het gaat ons de komende generaties niet lukken om daar uit te komen.’

God kijkt me aan alsof Hij een struik ziet branden.

‘U weet niet wat de vrouwenkrabbenmand is? Als je krabben in een mand doet hoef je er geen deksel op te doen, want als een krab eruit wil klimmen, trekt een andere krab die krab terug de mand in.’

God knikt, dat van die krabben was een ontwerpfoutje, geeft Hij toe.

‘Kent U de brigadieroversteekmoeders uit mijn buurt? Dat zijn die krabben uit de krabbenmand.’

Nee, die kent Hij niet.

‘Je moet het zo zien,’ zeg ik. ‘Je hebt een taart, een grote slagroomtaart, en je hebt acht vrouwen. Voor ieder van die vrouwen is er een stuk en dan is er altijd eentje die zegt: “Nee dank je wel, ik hoef niets.” Waarop de anderen meteen boos reageren: “Hoezo *ik hoef niets?* Wij een dikke kont, zij ook een dikke kont!”’

God baalt daar echt van. Hij maakt meteen aantekeningen zodat hij het bij een eventuele volgende schepping anders aan kan pakken. Hij zegt ook dat, toen Hij de mens maakte, Hij de voortplantingsorganen er een beetje willekeurig in heeft gestoken. Hij had ook niet verwacht dat ik mijn hele leven in de keuken moest staan vanwege die twee

eierstokken, anders had Hij ze wel als losse hulpstukken bijgeleverd.

Ik zeg: 'Daar kom je nou mee, nou kan en moet ik al koken.'

Dan komt Hij met een opmerkelijk verhaal. Hij gaat op de rand van het bed zitten (Hij wil niet naast me komen liggen) en vertelt dat het in het begin van de schepping een beetje mis is gelopen. Hij had de aarde, de zee en de hele santenkraam geschapen en begon toen aan de mens. Hij schiep een man en een vrouw naar zijn evenbeeld: Adam en... nee, niet Eva, die kwam pas veel later. Hij schiep Adam en Lilith.

Adam en Lilith waren de eerste mensen in het Paradijs. Het ging aanvankelijk heel goed tussen die twee. Ze waren aan elkaar gewaagd, hielden elkaar scherp; er was een gezonde spanning. Maar bij het bedrijven van de liefde deed zich een probleem voor. Adam en Lilith wilden namelijk allebei niet 'bottom' liggen. Ze waren allebei 'toppers' en daar hadden ze constant ruzie over. Bij de meeste hetero's, zoals ook later bij Adam en Eva, is dat geen probleem. Daar ligt het vrouwtje onder en het mannetje boven. Bij homo's is het ook duidelijk verdeeld: je hebt bottoms en tops. (Het enige verschil is dat hetero's elkaar aankijken, terwijl homo's alle twee in het kussen kijken. Daarom hebben homo's altijd van dat mooie design beddengoed.) Maar toen de Hof van Eden in het begin werd bevolkt door Adam en Lilith, toen man en vrouw nog totaal gelijkwaardig waren, dacht Lilith al snel: die Adam met zijn topneigingen kan mijn rug op. Ik kan als single vrouw heel goed mijn eigen boontjes doppen. Laat ik eerst maar eens over de grenzen van het Paradijs kijken en zien wat ik alleen waard ben.

Dus toen heeft Lilith haar spullen gepakt en is zonder omkijken gewoon het Paradijs uit gelopen. God heeft samen met wat engelen geprobeerd om Lilith terug te krijgen naar het Paradijs, maar zonder resultaat. Waar ze uiteindelijk terecht is gekomen weet geen mens, maar het is ongetwijfeld helemaal goed gekomen met haar.

Toen had Hij een serieus probleem. Hij kon niet nog een derde mens maken, want de grondstoffen waren op. Daarom heeft Hij toen Adam maar opgedeeld: liever twee helften dan niets, dacht Hij. God haalde een rib uit Adam, daar had Hij er toch genoeg van, en noemde die rib Eva. Vervolgens haalde Hij de zorgzame en volgzame eigenschappen uit Adam en gaf die aan Eva. Dan heeft zij ook iets te doen, dacht Hij. Achteraf gezien had Hij dat natuurlijk nooit mogen doen, want daardoor is de hele wereld in disbalans geraakt.

God vertrouwt me toe dat het paniekwerk was en dat Hij er erg veel spijt van heeft. ‘Ze bakken er niets van. Ze krijgen nog geen file opgelost, laat staan een krediet- of milieucrisis. En dan heb ik nog een raadsel voor je: er wordt voor elf miljard mensen eten geproduceerd, jullie zijn met zeven miljard en toch is één miljard ondervoed. Hoe kan dat?’

En op dat moment pinkt Hij zowaar een traantje weg.

Ik ben niet zo gevoelig voor mannentranen. Dus ik zeg: ‘Een mooi en heftig verhaal, God. Maar wat moet ik ermee?’

Hij herstelt zich en zegt resoluut: ‘De wereld moet terug in balans. En dat is jouw missie. Het lukt alleen als Adam zijn Eva-kant weer terugneemt, zijn zorg- en volgzame eigenschappen. En hij heeft een vrouw als Lilith naast zich nodig.’

En dan drukt God zich plotseling heel plastisch uit (dat zie ik Allah nog zo snel niet doen), want Hij zegt: ‘Je denkt dat de man zijn lul achterna loopt, maar dat is niet zo. De man loopt zijn rib achterna. De Kerk is in deze zaak nogal manipulatief geweest. Die liet zomaar het Lilith-stuk uit de Bijbel weg. Wat niet weet, wat niet deert, moeten ze gedacht hebben. *Ignorance is strength*. Hierdoor heeft de man nooit zijn leegte begrepen. En daar kun jij iets aan doen.’

Nou, daar sta ik even van te kijken. Meestal kan ik wel iets grappigs terugzeggen, maar die avond in mijn slaapkamer heb ik alleen maar praktische vragen. ‘Hoe moet ik dat doen? Hoe duw ik een vrouw terug in een man? Krijg ik visioenen? Word ik paranormaal? Komt U vaker langs, of laat U *post-it's* achter? Gaan we whatsappen? Krijg ik bovennatuurlijke krachten?’

‘Begin maar,’ glimlacht God mysterieus, ‘de antwoorden komen vanzelf.’

‘Oké,’ zeg ik, ‘maar als ik de missie volbreng hè, wat zit er dan eigenlijk in voor mij?’

Niet echt chic, maar God weet hoeveel tijd erin gaat zitten. Hij vindt het dan ook heel fair dat ik er iets voor vraag. ‘Heel erg Lilith,’ zegt Hij. ‘Noem maar op, wat wil je ervoor hebben?’

Ik zeg tegen Hem: ‘Ik wil maar één ding en het kost U niets.’

‘Dat heb ik het liefst,’ zegt Hij.

‘Ik wil een antwoord.’

‘Een antwoord waarop?’

‘Op een vraag.’

‘Welke vraag?’

‘Ik wil weten wat er na de dood is.’

Weer een echte Lilith-vraag, vindt God. Hij zegt: ‘Als de mensen weten wat er na de dood is, dan is de lol van het leven eraf. Dit mysterie maakt de mensen juist gelovig.’

Ik zeg: ‘Mysterie? Angst zaaien, zult U bedoelen. Als U eens wist welke lasten de mensen soms dragen, enkel en alleen omdat ze bang zijn voor de dood.’

‘Hoe houd ik die kudde anders bij elkaar?’ vraagt Hij. ‘Angst is het sleutelwoord als je de mensheid aan je wilt binden. Angst maakt mensen lam en blind en dan volgen ze.’

‘Ja, ja, ja, het zal allemaal wel maar wat is het antwoord nu?’ vraag ik ongeduldig.

‘Kijk, je kunt het zelf ook wel een beetje beredeneren,’ begint Hij. ‘Reïncarneren, dat doe ik niet. Is veel te veel werk. Dat is een soort van recyclen. Je moet eens zien hoe sommige exemplaren terugkomen. Man, man, man, denk je dan, jou leen ik nog een keer iets uit. Geen beginnen aan.’

‘Krijgt iedereen die dood gaat zeventig maagden?’ vraag ik Hem.

‘Kun je rekenen? Al die zelfmoordterroristen en ieder zeventig maagden? Waar zou ik die vandaan moeten halen?’

‘Worden we engeltjes? Zeg dat het waar is. Dat zou ik echt leuk vinden!’

God vindt het idee van engeltjes erg vertederend, een beetje kinderlijk zelfs, Hij gaat kijken of Hij daarmee aan de slag kan.

Maar goed, Hij belooft mij te vertellen wat er gebeurt na de dood onder één voorwaarde: dat ik het tegen niemand anders zal zeggen.

Ik zeg: 'Als het erg leuk is dan kan ik mijn mond niet houden, dan moet ik het zeggen.'

We sluiten de deal dat ik twee kleine dingetjes wel mag verklappen: je moet je zwemkleden meebrengen én je krijgt frietjes achteraf.

Tegen niemand zeggen!